

**Hemşirelik Eğitim Programları
Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği**

HEMŞİRELİK EĞİTİM PROGRAMLARI AKREDİTASYON ÇALIŞMALARI

Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğinin (HEPDAK), hemşirelik lisans programlarını akredite etmek üzere yürüttüğü çalışmalar, aşağıda belirtilen uluslararası ve ulusal standart, ilke ve yeterlikler göz önüne alınarak hazırlanmıştır:

- Avrupa Yükseköğretim Alanında Kalite Güvence İlke ve Standartları
- Avrupa Birliği 2005/36/EC Sayılı, Hemşirelik Eğitimi Hakkında Direktifi
- Avrupa Yükseköğretim Alanı Yeterlilikler Çerçevesi
- Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Sağlık Temel Alanı Lisans Programı Yeterlilikleri
- Hemşirelik Yasası (2007)
- Hemşirelik Yönetmeliği (Görev tanımları: 2010, güncellenen 2011)
- Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı

Derneğimizin, akreditasyon hazırlık çalışmaları şu başlıklarda bilgilerinize sunulmuştur:

- I. Hemşirelik Eğitimi Akreditasyon Hazırlık Çalışmaları
- II. Dernekleşme Bilgileri, Dernek Yapısı, Yönetmelik ve Yönerge Hazırlıkları
- III. Hemşirelik Lisans Programı Standartları ve Akreditasyon Belgelerinin Hazırlanması
- IV. HEPDAK Hemşirelik Lisans Programı Çıktılarının Hazırlanması
- V. HEPDAK Yönetim Kurulu ve Diğer Organları

I. HEMŞİRELİK EĞİTİMİ AKREDİTASYON HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Kurul ve komisyonların oluşturulması: Hemşirelik eğitim programlarının akreditasyonu için ulusal ve bilimsel temsil özelliği olan bir yapı oluşturmak üzere, kurul ve komisyonlara, gelişmiş hemşirelik fakülteleri/yüksekokullarından 1-2 temsilci alınmıştır. Ayrıca ilgili kurul ve komisyonlara hemşireliğin farklı anabilim dallarından öğretim üyelerinin seçilmesine özen gösterilmiştir. Diğer paydaşların da temsili için, farklı sektörlerden yönetici hemşirelerin, hemşirelerin ve öğrencilerin de ilgili kurul ve komisyonlara katılımları sağlanmıştır.

Eğitim hazırlıkları: Dernek yönetim kurulu, akreditasyon kurulu ve diğer komisyon üyelerinin eğitimi için ülkemizde yükseköğrenim programlarının akreditasyonu konusunda en deneyimli ve birikimli kuruluş olan Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK) Yönetim Kurulu üyeleri ile akredite olan mühendislik birimlerinden danışmanlık ve eğitim desteği alınmıştır. Benzer şekilde, Tıp Eğitim Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği'nin (TEPDAD) eğitim toplantılarına katılım ya da üyelerinin toplantılarımıza daveti ile çeşitli eğitim etkinliklerinden yararlanılmıştır. Ayrıca MÜDEK'in yapmış olduğu akreditasyon tanıtımı ve değerlendirici eğitimlerine Hemşirelik Eğitimi Akreditasyon Kurulunun (HEAK) bazı üyeleri katılmış ve bu bilgileri kurul ve komisyonlarımızın diğer üyelerine aktarmışlardır.

Hemşirelik lisans eğitimi yöneticileri ile işbirliği: Ulusal Hemşirelik Lisans Eğitimi Yöneticileri Kurulunun 5 temsilcisi hazırlık sürecinde oy kullanmadan HEAK üyesi olarak çalışmalara katılmış; hazırlık aşamasında, akreditasyon sürecinin yapılandırılmasına katkı sağlamışlardır. Hazırlık aşamasının tamamlanması ile bu grubun HEAK içindeki görevi sona ermiştir.

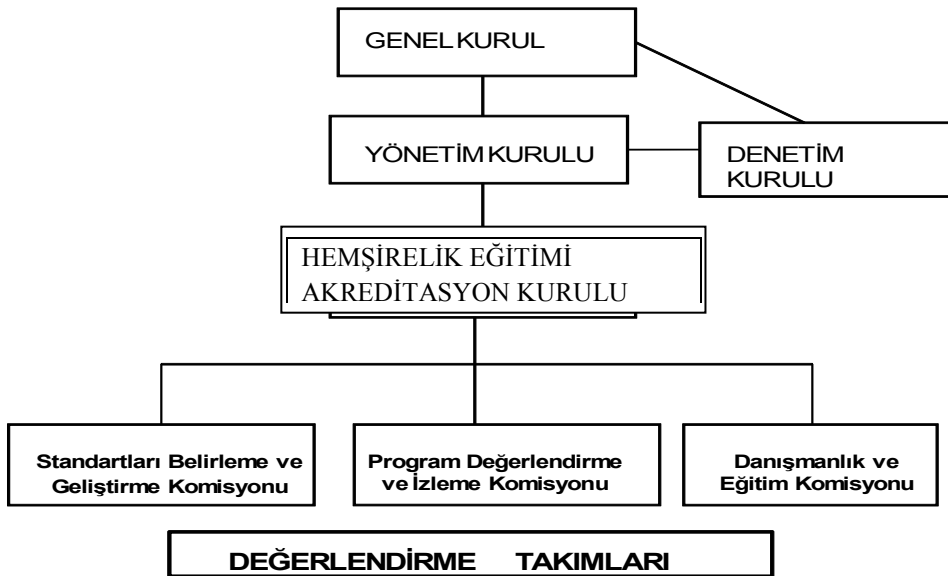
II.DERNEKLEŞME BİLGİLERİ, DERNEK YAPISI, YÖNETMELİK VE YÖNERGE HAZIRLIKLARI

Hemşirelik Eğitimi Derneği -HEMED (Nisan 2011-Temmuz 2013): Hemşirelik eğitimi akreditasyonu için gereken hazırlıklar, Nisan 2011'de Hemşirelik Eğitimi Derneği (HEMED) çatısı altında başlatılmış; çalışmalar, Temmuz 2013'e kadar bu dernek organları ile yürütülmüştür. Ancak, akreditasyon çalışmalarının, sadece bu görevi yürütecek bir dernekle gerçekleştirilmesinin daha sağlıklı olacağı düşünülerek yeni bir akreditasyon derneği kurulmuş; yapılan tüm çalışmalar ile bu çalışmaları yürüten kurul ve komisyonlar Hemşirelik Eğitimi Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğine (HEPDAK) devredilmiştir.

Hemşirelik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği-HEPDAK (Temmuz 2013-...): HEMED ile başlatılan hemşirelik akreditasyon çalışmaları, 11 Temmuz 2013 tarihinde HEPDAK'a devredilmiştir. Bu tarihten itibaren çalışmalarımız, aynı kurul ve komisyonlar tarafından HEPDAK altında yürütülmektedir. HEPDAK, geçici yönetim kurulu ile çalışmalarını başlatmış, 13 Eylül 2013 tarihinde yapılan HEPDAK Genel Kurulunda yönetim ve denetleme kurulları seçilmiş, tüm belgeler ve yönergelerde gerekli değişiklikler yapılmış ve HEPDAK genel kurulu tarafında yeniden onaylanmıştır. Oluşturulan HEPDAK web sayfasından güncellenen bilgi ve belgelere ulaşılabilir (http://www.hepdak.org.tr)

HEPDAK'ın temel amacı, hemşirelik eğitim programları için akreditasyon, değerlendirme ve bilgilendirme çalışmaları yaparak Türkiye'de hemşirelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine, daha iyi eğitilmiş ve daha nitelikli hemşireler yetiştirilerek güvenli ve etkili bakım sunulması ve toplumun sağlığının geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda HEPDAK, hemşirelik eğitimi veren kurumları akredite etmek, akreditasyon sürecinde yer alacak değerlendiricileri belirlemek ve eğitmek, eğitim programlarının akreditasyonu için gerekli olan standartları sürekli gözden geçirmek ve revize etmek, akreditasyonların uluslararası tanınırlığını sağlamak, paydaşlarıyla ilgili gelişmeleri paylaşmak vb. faaliyetlerde bulunacaktır.

HEPDAK içinde akreditasyon çalışmalarını sürdüren ve Şekil 1'de sunulan kurul ve komisyonlar şunlardır: Hemşirelik Eğitimi Akreditasyon Kurulu (HEAK), Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu (SBGK), Program Değerlendirme ve İzleme Komisyonu (PDİK), Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu (DEK) .

ŞEKİL 1: HEPDAK'IN YAPISI

Çalışma Yönetmeliği ve Yönergelerin Hazırlanması

Başlangıçta hazırlanan yönetmelik ve yönergeler 5 Eylül 2011 tarihinde yapılan HEMED Genel Kurulunda onaylanmıştır. Daha sonra HEPDAK'ın kurulması ile yeniden gözden geçirilerek 13 Eylül 2013 tarihli HEPDAK Genel Kurulunda ekte sunulduğu şekliyle yeniden onaylanan yönetmelik ve yönergeler şunlardır: *HEPDAK Çalışma Yönetmeliği, Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu Yönergesi, Program Değerlendirme ve*

İzleme Komisyonu Yönergesi, Danışmanlık ve Eğitim Komisyonu Yönergesi, HEPDAK Raporları Yazım Kuralları, HEPDAK Etik Kuralları, HEPDAK Arşivleme Yönergesi.

III. HEMŞİRELİK LİSANS PROGRAMI STANDARTLARI VE AKREDİTASYON BELGELERİNİN HAZIRLANMASI

A. Hemşirelik lisans programı standartlarının belirlenmesi (24 Haziran 2011-22 Mart 2013)

Hemşirelik eğitimi akreditasyonu hazırlık çalışmalarının ilk adımı "hemşirelik lisans programı standartlarının belirlenmesi"dir. Standartları hazırlama çalışmalarına 24 Haziran 2011 tarihinde başlanmıştır. Standart hazırlama çalışmaları, Standartları Belirleme ve Geliştirme Komisyonu tarafından yürütülmekle birlikte, komisyonun hazırladığı taslaklar konusunda özellikle gelişmiş hemşirelik lisans programlarında görev yapan hemşire eğitimcilerden görüş alınmıştır.

Hemşirelik lisans programları için oluşturulan taslak standartlar, ilgili hemşirelik paydaşlarına gönderilmiş ve 23 Aralık 2011-13 Mart 2012 tarihleri arasında toplam 27 kişiden standartlara ilişkin görüş alınmıştır. Tüm görüşler, komisyon üyeleri tarafından yeniden değerlendirilmiş ve alınan önerilere göre gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca, hazırlanan taslak konusunda, çalışmalarımıza her aşamada danışmanlık sağlayan MÜDEK Yönetim Kurulu üyesi Prof.Dr.Bülent Platin'in görüşleri alınmıştır. Son olarak, 6 Eylül 2012 tarihinde yapılan HEAK ve 3 komisyonun toplantısında tekrar tüm grubun görüşlerine sunularak "hemşirelik lisans eğitimi temel ve gelişim standartları" oluşturulmuştur.

Her bir standardın değerlendirilmesine rehberlik edecek olan sorular, açıklamalar ve kurum tarafından sağlanması gereken kanıt ve belgeler "Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu" içerisinde ayrıntılı olarak tanımlanmıştır. Bu belge, ulusal ve uluslararası örneklerden yararlanılarak hazırlanmıştır. Hazırlıkları 28 Kasım 2012 tarihinde tamamlanan kılavuz tartışılmak üzere tüm komisyonlara ve HEAK üyelerine gönderilmiştir. Bu toplantıda alınan önerilerle tekrar değerlendirilen Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu çalışmaları 22 Mart 2013 tarihinde tamamlanmıştır.

Kurumların ve değerlendiricilerin kullanacakları aşağıda listelenen ve ekte sunulan diğer belgelerin hazırlıkları da 22 Mart 2013 tarihinde tamamlanmış; 13 Eylül 2013 tarihinde yapılan HEPDAK Genel Kurulunda yeniden onaylanmıştır: *Hemşirelik Lisans Programı Standartları; Özdeğerlendirme Raporu Hazırlama Kılavuzu; HEPDAK Değerlendirme Kılavuzu; Program Değerlendiricisi Raporu; Program Değerlendirme Çizelgesi; Ara Rapor Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Konular; Özdeğerlendirme Raporu Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar; Değerlendirme Takım Üyelerinin Değerlendirilmesi.*

Bu hazırlıklar yapılırken yararlanılan ulusal ve uluslararası akreditasyon kuruluşları ve kaynakları şunlardır:

- Commission on Collegiate Nursing Education (2009). Standards for accreditation baccalaureate and graduate degree nursing programs.
- National League for Nursing Accrediting Commission (NLNAC) (2008). Accreditation Manual. Assuring quality for the future of nursing education. Atlanta: NLNAC, Inc.
- American Association of Colleges of Nursing, AACN (2008). The Essentials of baccalaureate education for professional nursing practice.
- Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (MÜDEK) (2010). Özdeğerlendirme raporu: Mühendislik lisans programları değerlendirme ölçütleri.
- Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu (UTEAK) (2011).
- Türk Psikologlar Derneği (2010). Psikoloji lisans eğitimi akreditasyon el kitabı.
- Fen, Edebiyat, Fen-Edebiyat, Dil ve Tarih- Coğrafya Fakülteleri Öğretim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (FEDEK) (2009). Değerlendirme ölçütlerinin belirlenme usulleri yönergesi.
- Australian Nursing Midwifery Council (ANMC) (2009) Standards and Criteria for the Accreditation of Nursing and Midwifery Courses Leading to Registration, enrollment endorsement and Authorization in Australia-with Evidence Guide

IV. HEPDAK HEMŞİRELİK LİSANS PROGRAMI ÇIKTILARININ HAZIRLANMASI

Ülkemiz için hemşirelik lisans programı çıktılarını tanımlamak üzere, 12 Eylül 2011 tarihinde, hemşirelik okulları, sağlık kuruluşlarında çalışan yöneticiler ve hemşireler, hemşirelik özel dal dernekleri ve hemşirelik öğrencilerinin katılımıyla ulusal bir çalıştay yapılmıştır. Bu çalıştayda hemşirelik lisans mezunlarının sahip olması gereken "bilgi, beceri ve yetkinlikler" belirlenmiştir. Belirlenen bu ulusal yeterlilikler, derneğimizin akreditasyon kurulu (HEAK) ve üç komisyonu ile yapılan bir toplantıda, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi Sağlık Temel Alanı Yeterlilikleri (akademik ağırlıklı) 6. Düzeyi (lisans eğitimi) ile uyumlu olacak şekilde tekrar gözden geçirilmiştir. Son olarak, Hemşirelik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyelerinin üzerinde çalışmasının ardından "HEPDAK Hemşirelik Lisans Programı Çıktıları" ilgili HEPDAK belgelerinde yer aldığı şekilde tanımlanmıştır.

V. HEPDAK YÖNETİM KURULU VE DİĞER ORGANLARI

HEPDAK YÖNETİM KURULU

Başkan: Prof.Dr.Ayla Bayık Temel
Başkan Yardımcısı: Prof.Dr.Gülseren Kocaman
Sekreter: Yard.Doç.Dr.Nilay Özkütük
Sayman: Doç.Dr.Şeyda Seren İntepeler
Üye: Yard.Doç.Dr.Aklime Dicle

HEMŞİRELİK EĞİTİMİ AKREDİTASYON KURULU

Prof.Dr.Gülseren Kocaman (Başkan)
Doç.Dr. Şeyda Seren İntepeler (Başkan Yardımcısı)
Doç.Dr.Ayla Keçeci (Sekreter)
Prof.Dr.Sevim Savaşer
Prof.Dr.Seçil Aksayan
Prof.Dr.Nuran Kömürcü
Prof.Dr.Sevgi Hatipoğlu
Saliha Koç
Dr.Leman Kutlu
Aytün Lemun
Bilim Uzm. Belgin Danış
Bilim Uzm. Aysun Ünal
Hemşirelik lisans öğrencisi

STANDARTLARI BELİRLEME VE GELİŞTİRME KOMİSYONU

Prof.Dr.Kadriye Buldukoğlu
DoçDr.Şeyda Seren İntepeler
Doç.Dr.Ayla Yava
Yard.Doç.Dr.Emine Türkmen
Bilim Uzm. Dilek Soydemir
Hemşirelik lisans öğrencisi

PROGRAM DEĞERLENDİRME VE İZLEME KOMİSYONU

Prof.Dr.Ayla Bayık Temel
Prof.Dr.Seçil Aksayan
Prof.Dr.Gülşen Terakye
Yard.Doç.Dr.Aklime Dicle
Yard.Doç.Dr.Serap Sökmen

DANIŞMANLIK VE EĞİTİM KOMİSYONU

Prof.Dr.Nuran Kömürcü
Doç.Dr.Ülkü Baykal
Doç.Dr.Ayla Keçeci
Yard.Doç.Dr.Salime Mucuk
Yard.Doç.Dr.Nilay Özkütük
Yard.Doç.Dr.Yıldız Tulum Denat